

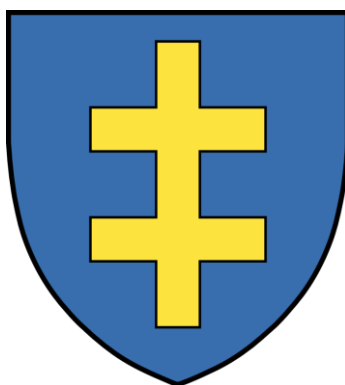
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ

Ярослав Андрусяк

Навчально-методичний комплекс дисципліни

«ДИНАСТІЯ ЯГЕЛЛОНІВ В ІСТОРІЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ»

(для студентів денної та заочної форми навчання
за спеціальністю 032 – «Історія та археологія»)

Ужгород – 2023 р.

УДК 94(4)"13/15"(076):929.731
А 66

Андрусяк Я. Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи : навчально-методичний комплекс дисципліни (для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 032 – «Історія та археологія») / Ярослав Андрусяк [Ужгород. нац. ун-т; ф-т. історії та міжнародних відносин; каф. Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби]. – Ужгород : ПП «ІНВАЗОР», 2023. – 22 с.

Розробник:

Андрусяк Я.Я., кандидат історичних наук, доцент кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби, ДВНЗ «УжНУ».

Рецензенти:

Міськов І.О., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри культури та суспільно-гуманітарних дисциплін, Закарпатська академія мистецтв.

Відповідальний за випуск:

Ліхтей І.М., кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби, ДВНЗ «УжНУ».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби, ДВНЗ «УжНУ»

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за спеціальністю 032 – «Історія та археологія»

Протокол № 5 від 13 березня 2023 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол № 3 від 7 квітня 2023 р.

© Андрусяк Я.Я. 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни.....	4
2.	Мета і завдання навчальної дисципліни.....	4
3.	Передумови для вивчення навчальної дисципліни.....	6
4.	Очікувані результати навчання.....	6
5.	Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.....	9
6.	Програма навчальної дисципліни.....	13
7.	Структура навчальної дисципліни.....	14
8.	Тематика семінарських занять.....	15
9.	Самостійна робота.....	15
10.	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	16
11.	Завдання комплексної контрольної роботи (ККР).....	16
12.	Перелік рекомендованих питань для модульного і підсумкового контролю (залік).....	18
13.	Рекомендовані джерела інформації	19
14.	Додатки.....	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4,0	Рік підготовки: 1	Рік підготовки: 1
Загальна кількість годин: 240 120 - денна форма навчання 120 - заочна форма навчання		
Кількість модулів: 1	Семестр: 1	Семестр: 2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 22 самостійної роботи студента – 98	Лекції:	
	14	4
	Практичні (семінарські):	
	8	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	98	116

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – послідовне вивчення основних етапів становлення, розвитку та занепаду династії Ягеллонів, крізь призму їх внутрішньої, зовнішньої та культурної політики у країнах Центральної Європи.

Основними завданнями дисципліни є:

- визначення понятійного апарату, джерел, історіографії, принципів та методів дослідження;
- ознайомити студентів з предметом та специфікою курсу «Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи»;
- охарактеризувати основні напрямки сучасних наукових медієвістичних студій;
- розглянути передумови виникнення династії Ягеллонів;
- дати характеристику основних династичних ліній Ягеллонів;
- розкрити діяльність Ягеллонів у Польському, Чеському, Угорському королівствах та Великому князівстві литовському;
- розглянути династично-шлюбну політику представників династії Ягеллонів;
- висвітлити розвиток культури за правління династії Ягеллонів;
- дати аналіз загибелі династичних ліній Ягеллонів.

Студент повинен:

а) знати використовувати рекомендовану літературу та джерела; об'єкт, предмет та методику дисципліни; основні напрямки наукових студій з предмету курсу; зміст основних категорій дисципліни; факти, матеріали, гіпотези.

б) володіти: матеріалом курсу; здібностями до складання бібліографії з тематики досліджень, що проводяться; основними прийомами методичної роботи історика; оволодіти навичками самостійної роботи з історичними джерелами і науковою літературою, пошуком необхідної інформації через мережу «Інтернет» для використання на семінарських заняттях, при написанні рефератів, курсових та дипломних робіт.

в) вміти пояснити передумови, становлення, розвиток і занепад династії Ягеллонів; аналізувати та порівнювати діяльність представників династії Ягеллонів в країнах Центральної Європи; орієнтуватися у внутрішній і зовнішній політиці Ягеллонів; висвітлити розвиток культури за правління династії Ягеллонів; давати критичну оцінку усталеним поглядам на проблеми, що порушуються на лекціях та семінарських заняттях; використовувати методи порівняння, аналогії, протиставлення, історизму, типології та інші; готувати виступи на проблематику, що стосується предмету дисципліни; викладати матеріал у навчальних закладах.

Знання дисципліни передбачає вміння збирати, систематизувати, аналізувати інформацію історичного характеру та використовувати її на практиці. Опрацювання історичних джерел та практичні види роботи спонукатимуть студентів до логічного мислення, критичного аналізу теоретичного матеріалу та історичних джерел. Оволодіння дисципліною передбачає пізнання політичних, соціально-економічних та культурно-релігійних процесів. Програма навчального курсу розрахована на вивчення і засвоєння конкретного матеріалу по історії династії Ягеллонів (останньої чверті XIV ст. – кінця XVI ст.).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти відповідної спеціальності таких компетентностей:

1. *Інтегральна компетентність* – здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та археології.
2. *загальні компетентності (ЗК):*
  - здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу (ЗК – 1);
  - здатність працювати автономно (ЗК – 2);
  - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК – 3);
  - здатність працювати у міжнародному контексті (ЗК – 6);
  - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК – 7);
  - цінування та повага різноманітності та мультикультурності (ЗК – 8);
  - здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК – 9);
  - здатність до комунікації та співпраці у складі колективу (ЗК – 11);

- здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК – 12).
- 3. *Фахові компетентності (ФК):*
  - здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію (ФК – 1);
  - здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук (ФК – 2);
  - здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології (ФК – 3);
  - здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проєкти (ФК – 5);
  - здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової перед вищої та вищої освіти, наукових установах (ФК – 7);
  - здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології (ФК – 9);
  - усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики (ФК – 10);
  - здатність застосовувати принципи і методи педагогіки та психології в навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах та в системі післядипломної освіти (ФК – 12);

здатність постійно займатися професійною самоосвітою та самовихованням (ФК – 13).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Центральноєвропейські студії: історія, археологія та етнологія» (Бакалавр): «Основи історичної географії та демографії» (ОК 14); «Всесвітня історія (доба середньовіччя)» (ОК 20); «Історія ЦЄ (доба середньовіччя)» (ОК 22); «Станово-представницькі монархії» (ОК 23); «Культура ЦЄ (доба середньовіччя)» (ОК 25).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Історія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
<p>студент повинен знати:</p> <p>відповідні складові навчального процесу та необхідну навчальну документацію;</p> <p>основні історичні дати, терміни, поняття, які стосуються дисципліни;</p> <p>передумови виникнення династії Ягеллонів;</p> <p>основні династичні лінії Ягеллонів;</p> <p>розкрити діяльність Ягеллонів у Польському, Чеському, Угорському королівствах та Великому князівстві литовському;</p> <p>династично-шлюбну політику представників династії Ягеллонів;</p> <p>висвітлити розвиток культури за правління династії Ягеллонів;</p> <p>дати аналіз загибелі династичних ліній Ягеллонів;</p> <p>найбільш поширені в історичній науці підходи до вивчення історії династії Ягеллонів.</p>	ПРН – 1, 3, 4, 7.
<p>студент повинен вміти:</p> <p>пояснити передумови, становлення, розвиток і занепад династії Ягеллонів;</p> <p>аналізувати та порівнювати діяльність представників династії Ягеллонів в країнах Центральної Європи;</p> <p>орієнтуватися у внутрішній і зовнішній політиці династії Ягеллонів;</p> <p>давати критичну оцінку усталеним поглядам на проблеми, що порушуються на лекціях та семінарських заняттях; використовувати методи порівняння, аналогії, протиставлення, історизму, типології та інші;</p> <p>готувати виступи на проблематику, що стосується предмету дисципліни;</p> <p>здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів викладати матеріал у навчальних закладах;</p> <p>ідентифікувати визначні історичні постаті в контексті вивчення діяльності династії Ягеллонів;</p>	ПРН – 2, 8, 9, 11
<p>Володіти (володіти здатністю):</p> <p>навичками джерелознавчого аналізу;</p> <p>демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі;</p> <p>відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристику основних етапів історичного розвитку династії Ягеллонів;</p>	ПРН – 4, 5, 7, 12.

<p>з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про історію династії Ягеллонів;</p> <p>інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (архівні документи, усні свідчення, періодика, наукові праці тощо);</p> <p>робити висновки про результати діяльності династії Ягеллонів та їх впливу на країни Центральної Європи;</p> <p>оволодіння принаймні однією іноземною мовою на рівні, достатньому для спілкування та опанування фахової літератури.</p>	
--	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<p>студент повинен знати:</p> <p>хронологію історії династії Ягеллонів;</p> <p>витоки, передумови, становлення, розвиток і занепад династії Ягеллонів;</p> <p>головні етапи розвитку династії Ягеллонів;</p> <p>порівнювати політику династії Ягеллонів у Польському, Чеському, Угорському королівствах та Великому князівстві литовському</p> <p>діяльність видатних представників династичних ліній Ягеллонів, що вплинули на історію країн Центральної Європи.</p>	ПРН – 1, 3, 4.
<p>студент повинен вміти:</p> <p>вирішувати дослідницькі завдання з різних теоретико-методологічних позицій;</p> <p>аналізувати внутрішню і зовнішню політику основних представників династії Ягеллонів;</p> <p>представляти результати своєї діяльності у вигляді письмових і усних відповідей;</p> <p>використовувати понятійний і термінологічний апарат предмету в процесі теоретичної і практичної діяльності після закінчення навчального закладу, в дослідницькій і аналітичній роботі, викладанні історії у навчальних закладах.</p>	ПРН – 2, 8, 9, 11.
<p>володіти:</p> <p>матеріалом курсу;</p> <p>здібностями до складання бібліографії з тематики досліджень, що проводяться;</p> <p>основними прийомами методичної роботи історика.</p>	ПРН – 4, 5, 7.

<p>оволодіти навичками самостійної роботи з історичними джерелами і науковою літературою, пошуком необхідної інформації через мережу «Інтернет» для використання на семінарських заняттях, при написанні рефератів, курсових і дипломних робіт бакалавра та магістра.</p>	
---	--

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Методи контролю

Концепція організації навчального процесу в Ужгородському національному університеті розроблена на основі «Тимчасового положення МОН України про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців».

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання (1-5 балів).
- усна наукова доповідь (1-5 балів).
- доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ (1-5 балів).
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (1-5 балів).
- аналіз джерельної і монографічної літератури (1-5 балів).
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо) (1-10 балів).

Критеріями оцінки при усних відповідях виступають: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мови; впевненість, використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем у вигляді реферату. Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів у кожному із змістових модулів.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – залік.

Модульний (проміжний) контроль

Модульний контроль (МК) проводиться один раз за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

На консультаціях студент може відпрацювати пропущені заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Підсумковий (семестровий) контроль

Система не передбачає обов'язкового семестрового іспиту (залік) для всіх студентів. Протягом навчального семестру студенти складають один модульний контроль під час тижнів, вільних від аудиторних занять, їх знання оцінюються у 100-бальній шкалі.

Студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («зараховано») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «не зараховано» зобов'язані скласти семестровий іспит (залік). Семестровий іспит (залік) можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на іспиті (залік) здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують студенти

Згідно «Тимчасового положення УжНУ про оцінювання успішності студентів відповідно до вимог кредитно-модульної системи» від 15 лютого 2007 р. оцінювання здійснюється за наступною шкалою.

Змістові модулі з дисципліни «Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи» оцінюються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
5	5	5	5	5	5	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	4	20
Реферат	1	30
Модульна контрольна робота	1	50
Разом	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка “добре” ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка “незадовільно” ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- “5” – 50 балів;
- “4” – 40 балів;
- “3” – 30 балів;
- “2” – 20 балів.

Неявка на МКР – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Три теоретичні питання. Виконання завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді, кожне питання оцінюється від 0 до 33-34 балів.

33-34 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу. 23-32 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу. 22-31 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. 21-12 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми. 0-11 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Тема 1. Вступ до курсу: «Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи» (2 год.)

1. Мета і завдання курсу.
2. Хронологічні та географічні межі курсу.
3. Джерела та історіографія.

Тема 2. Виникнення династії Ягеллонів (2 год.)

1. Казимир III Великий – останні Пяст на польському престолі.
2. Передумови виникнення династії Ягеллонів.
3. Прихід до влади династії Ягеллонів у Польському королівстві.
4. Кревська унія 1385 р.

Тема 3. Розвиток династії Ягеллонів та їх занепад (4 год.)

1. Становлення династії Ягеллонів за правління Владисла II Ягайла.
2. Битва під Грюнвальдом 1410 р.
3. Ядвіга та її роль у розвтку Польського королівства.
4. Правління Владислава III Варненчика.
5. Діяльність Казимира IV Ягеллончика.
6. Внутрішня і зовнішня політика Сигізмунда I Старого.
7. Битва при Орші 1514 р.
8. Люблінська унія 1569 р.
9. Сигізмунд II Август – останні Ягеллон на польському престолі.

Тема 4. Діяльність чесько-угорської династичної лінії Ягеллонів (2 год.)

1. Внутрішня і зовнішня політика Владислава II Ягеллона.
2. Діяльність Людовіка II Ягеллона.
3. Династично-шлюбна політика Ягеллонів.
4. Битва при Могачі 1526 р. – загибель чесько-угорської династичної лінії Ягеллонів.

Тема 5. Розвиток культури за правління династії Ягеллонів (2 год.)

1. Проникнення Ренесансу в Центральній Європі.
2. Зародження і розвиток Ягеллонського університету.
3. Розвиток друкарства і науки.
4. Архітектура і мистецтво.

Тема 6. Формування станово-представницької монархії в Угорському королівстві (XV–XVI ст.) (2 год.)

1. Характеристика угорських станів (XIII–XV ст.).
2. Золота булла та її значення.
3. Передумови виникнення станової монархії в Угорському королівстві.

4. Розвиток та функціонування станово-представницької монархії в Угорському королівстві (1439-1541 рр.).

Тема 7. Формування станово-представницької монархії в Польському королівстві (XV–XVI ст.) (2 год.)

1. Характеристика польських станів (XV–XVI ст.).
2. Передумови виникнення станової монархії в Польському королівстві.
3. Структура та функції станово-представницьких органів влади у Польському королівстві.
4. «Радомська конституція» (1505 р.) – юридичне оформлення станової монархії.

Тема 8. Формування та функціонування станово-представницької монархії в Чеському королівстві (XV–XVI ст.) (4 год.)

1. Характеристика чеських станів (XV–XVI ст.).
2. Юридичне оформлення станової монархії у Чеському королівстві.
3. Зміст та значення «Земського статуту» Владислава II Ягеллона (1500 р.).
4. Структура та функції станово-представницьких органів влади у Чеському королівстві (1500-1526 рр.).
5. Особливості функціонування станової монархії за правління династії Габсбургів (1526-1618 рр.)

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Кількість годин				
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання	
		у тому числі				
		Лекції	Семинарські	Самостійна робота	Лекції	Самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1						
Становлення, розвиток та занепад династії Ягеллонів						
Тема 1. Вступ до курсу «Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи».	35	2	-	12	1	20
Тема 2. Виникнення династії Ягеллонів.	35	2	-	12	1	20
Тема 3. Розвиток династії Ягеллонів та їх занепад.	39	4	-	14	1	20
Тема 4. Діяльність чесько-угорської династичної лінії Ягеллонів.	35	2	-	12	1	20

Тема 5. Розвиток культури за правління династії Ягеллонів.	34	2	-	12	-	20
Тема 6. Формування станово-представницької монархії в Угорському королівстві (XV–XVI ст.)	19	-	2	12	-	5
Тема 7. Формування станово-представницької монархії в Польському королівстві (XV–XVI ст.)	19	-	2	12	-	5
Тема 8. Формування та функціонування станово-представницької монархії в Чеському королівстві (XV–XVI ст.)	22	-	4	12	-	6
Модульна контрольна робота	2	2	-	-	-	-
Разом за модуль	240	14	8	98	4	116

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма навч.	Кількість годин заочн. форма навч.
1.	Формування станово-представницької монархії в Угорському королівстві (XV–XVI ст.)	2	-
2.	Формування станово-представницької монархії в Польському королівстві (XV–XVI ст.)	2	-
3.	Формування та функціонування станово-представницької монархії в Чеському королівстві (XV–XVI ст.)	4	-
	Разом	8	-

9. САМОСІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента здійснюється за напрямками:

- організаційно-методична робота в бібліотеці;
- опрацювання джерел та літератури;
- конспектування літератури згідно з тематичним планом лекцій;
- опрацювання лекційного матеріалу;
- написання рефератів;
- перегляд і рецензування художніх і документальних фільмів;
- підготовка виступів на семінарах, конференціях тощо;
- підготовка до іспиту з навчального курсу.

Частина самостійної роботи студентів (50%) з курсу «Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи» здійснюється у вигляді опрацювання матеріалу із запропонованих тем.

Форма контролю: усне опитування. Загальна кількість балів, яку можна отримати за складання самостійної роботи – 20 балів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Модуль 1		
1	Кревська унія 1385 р.	18	16
2	Битва під Грюнвальдом 1410 р.	20	25
3	Битва при Орші 1514 р.	20	25
4	Битва при Могачі 1526 р.	20	25
5	Люблінська унія 1569 р.	20	25
	Разом	98	116

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

З метою підвищення якості засвоєння матеріалу при проведенні занять використовуються різноманітні демонстраційні матеріали: ілюстрації, портрети, картографічний матеріал.

Проведення занять передбачає стандартно обладнані навчальні аудиторії та використання технічних засобів: ноутбук, інтерактивна дошка чи проєктор.

11. ЗАВДАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ (ККР)

Варіант 1

I. Тести:

- Коли виникла династія Ягеллонів?
А) 1385 р. Б) 1386 р. В) 1390 р.
- Хто був останнім Пястом на польському троні –

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

- Передумови виникнення династії Ягеллонів.

Варіант 2

I. Тести:

- Коли припинилася династія Ягеллонів?
А) 1569 р. Б) 1572 р. В) 1772 р.
- Хто з представників Ягеллонів загинув у битві під Варною –

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

- Становлення династії Ягеллонів за правління Владисла II Ягайла.

Варіант 3

I. Тести:

1. Коли почала правити династія Ягеллонів у Чеському королівстві?
А) 1471 р. Б) 1490 р. В) 1526 р.
2. Хто з представників Ягеллонів отримав прізвисько король «Добре» -

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

3. Діяльність Казимира IV Ягеллончика.

Варіант 4

I. Тести:

1. Коли припинилася династія Ягеллонів у Чеському королівстві?
А) 1490 р. Б) 1526 р. В) 1627 р.
2. Хто з представників Ягеллонів отримав прізвисько король «Дитина»

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

3. Внутрішня і зовнішня політика Сигізмунда I Старого.

Варіант 5

I. Тести:

1. Коли вдруге на угорський трон проникає династія Ягеллонів?
А) 1471 р. Б) 1490 р. В) 1526 р.
2. Хто був останнім представником династії Ягеллонів польському троні

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

3. Внутрішня і зовнішня політика Владислава II Ягеллона.

Варіант 6

I. Тести:

1. Коли відбулася битва під Грюнвальдом?
А) 1385 р. Б) 1410 р. В) 1526 р.
2. Хто з представників Ягеллонів отримав прізвисько «Варненчик» і чому

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

3. Сигізмунд II Август – останні Ягеллон на польському престолі.

Варіант 7

I. Тести:

1. Коли відбулася битва під Могачем?
А) 1385 р. Б) 1410 р. В) 1526 р.
2. Яка польська королева опікувалася розвитком Ягеллонського університету –

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

3. Прихід до влади династії Ягеллонів у Польському королівстві.

12. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

1. Мета і завдання курсу.
2. Об'єкт та предмет курсу.
3. Хронологічні та географічні межі курсу.
4. Джерела та історіографія.
5. Казимир III Великий – останні Пяст на польському престолі.
6. Передумови виникнення династії Ягеллонів.
7. Прихід до влади династії Ягеллонів у Польському королівстві.
8. Кревська унія 1385 р.
9. Становлення династії Ягеллонів за правління Владисла II Ягайла.
10. Битва під Грюнвальдом 1410 р.
11. Ядвіга та її роль у розвитку Польського королівства.
12. Правління Владислава III Варненчика.
13. Розвиток та функціонування станово-представницької монархії в Угорському королівстві (1439-1541 рр.).
14. Діяльність Казимира IV Ягеллончика.
15. Внутрішня і зовнішня політика Сигізмунда I Старого.
16. Битва при Орші 1514 р.
17. Передумови виникнення станової монархії в Польському королівстві.
18. Структура та функції станово-представницьких органів влади у Польському королівстві.
19. «Радомська конституція» (1505 р.) – юридичне оформлення станової монархії.
20. Люблінська унія 1569 р.
21. Сигізмунд II Август – останні Ягеллон на польському престолі.
22. Внутрішня і зовнішня політика Владислава II Ягеллона.
23. Правління Людовіка II Ягеллона.
24. Династично-шлюбна політика Ягеллонів.
25. Юридичне оформлення станової монархії у Чеському королівстві.
26. Зміст та значення «Земського статуту» Владислава II Ягеллона (1500 р.).
27. Структура та функції станово-представницьких органів влади у Чеському королівстві (1500-1526 рр.).
28. Битва при Могачі 1526 р. – загибель чесько-угорської династичної лінії Ягеллонів.
29. Проникнення Ренесансу в Центральній Європі.
30. Зародження і розвиток Ягеллонського університету
31. Розвиток друкарства і науки за правління династії Ягеллонів.
32. Архітектура і мистецтво за правління династії Ягеллонів.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

І. Джерела

1. Історія західноєвропейського Середньовіччя: Хрестоматія / Упоряд. М.О. Рудь. – К.: Либідь, 2005.
2. Хрестоматія з історії західних та південних слов'ян (Давня доба, Середньовіччя) / упоряд. В.І.Яровий, С.М.Мотрук, В.П.Шумило та ін.; за ред. В.І.Ярового. – К.: Либідь, 2011. – С.221–241.
3. Jana Długosza kanonika krakowskiego dzieła wszystkie. – Режим доступу: <https://polona.pl/item/joannis-dlugossii-senioris-canonici-cracoviensis-opera-omnia-jana-dlugoszakanonika,MTk5OTE3/84/#info:metadata>

II. Монографії, статті, посібники

4. Андрусяк Я. Я. Формування станово-представницької монархії у Чеському королівстві за правління династії Ягеллонів (1471-1526 pp.) [Текст] : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.02 / Андрусяк Ярослав Ярославович ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". – Ужгород, 2016. – 270 с. – Режим доступу: <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9174>
5. Андрусяк Я.Я. Роль та функції органів станового представництва у чеських землях за правління династії Ягеллонів (1471–1526 pp.) / Ярослав Андрусяк // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Запоріжжя, 2015. – Вип. 42. – С. 217-221. – Режим доступу: http://www.istznu.org/dc/file.php?host_id=1&path=/page/issues/42/47.pdf
6. Андрусяк Я.Я. Святовацлавська угода 1517 року: юридичне завершення протистояння між вищим і міським станами Чеського королівства / Ярослав Андрусяк // Історичний часопис з богемістики і словакістики / Упоряд. І.М. Ліхтей. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2015. – Вип. 5. – С. 27-33. – Режим доступу: <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9174>
7. Андрусяк Я.Я. Юридичне оформлення станової монархії в Чеському королівстві за правління Владислава II Ягеллона (1495–1500 pp.) / Ярослав Андрусяк // Всесвітня історія та актуальні проблеми міжнародних відносин : статті та матеріали IV-ї міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті професора Г.Л. Бондаревського (1920–2003 pp.). – Луганськ, 2013. – С. 20-23. – Режим доступу: <http://historical-club.org.ua/vsesvitnya-istoriya/882-yuridichne-oformlennya-stanovoyi-monarxiyi-v-cheskomu-korolivstvi-za-pravlinnya-vladislava-ii-yagellona-1495-1500-rr.html>
8. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення / П. Вандич. – К. : Критика, 2004. – 462 с.
9. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації / Ф. Дворнік. – К. : Дух і літера, 2005. – 494 с.
10. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. – Львів: Львівський нац.-ний ун-т імені Івана Франка, 2002. – 752 с.
11. Звягіна О. Ягеллони та Габсбурги : боротьба за імператорську корону (1519 р.) // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Вип. 39. – Запоріжжя, 2014. – С. 197–203.

12. Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 464 с. – Режим доступу: <http://93.183.203.244/handle/123456789/5305>
13. Зими́на Е. Польско-литовская династия Ягеллонов в контексте международных отношений в конце XV– начале XVI столетия // Вестник Московского университета. Серия 8. История. – Москва, 2013. – № 3. – С. 20–42.
14. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій : Навч. Посібник / За ред. проф. В.І. Ярового та ін. – К. : Либідь, 2003. – 632 с.
15. Історія південних і західних слов'ян: підручник /за ред. І.М.Гранчака, А.Ф.Кізченка, В.П.Чорнія. – К.: Вища школа, 1987. – 448 с.
16. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – 660 с.
17. Керецман Н. Середньовічна церква в іменах, термінах і назвах : Глосарій / Надія Керецман. – Ужгород : «Говерла», 2015. – 302 с.
18. Коротка історія Чехії і Словаччини / За ред. П.С. Федорчака. – Івано-Франківськ : Плай, 1999. – 170 с.
19. Крижановська О.О. Крижанівський О.П. Історія Середніх віків. Вступ до історії західноєвропейського середньовіччя.: Курс лекцій. Навч. посібник / Оксана Олегівна Крижановська, Олег Прокопович Крижановський / К. : Либідь, 2004. – 366 с.
20. Дейвіс Норман. Боже ігрище: історія Польщі / Норман Дейвіс; пер. з англ. П. Таращук. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2008. – 1080 с.
21. Bogucka M. Anna Jagiellonka. – Wrocław: Ossolineum, 2009.
22. Borkowska U. Dynastia Jagiellonów w Polsce. – Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011.
23. Jasienica P. Polska Jagiellonów. – Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1992.
24. Jasienica P. Ostatnia z rodu. – Warszawa: Prószyński i S-ka, 2009.
25. Kolankowski L. Polska Jagiellonów. Dzieje polityczne. – Lwów: Księgarnia Gubrynowicz i Syn, 1936.
26. Macek J. Jagellonský věk v českých zemích (1471–1526) / J. Macek. – Praha : Academia, 2001. – Díl 1/2. – 561 s.
27. Macek J. Jagellonský věk v českých zemích (1471–1526) / J. Macek. – Praha : Academia, 2002. – Díl 3/4. – 599 s.
28. Wdowiszewski Z. Genealogia Jagiellonów i Domu Wazów w Polsce. – Kraków 2005.

III. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Ужгородський національний університет

1. Сайт Ужгородського національного університету - <https://www.uzhnu.edu.ua>
  2. Сторінка факультету історії і міжнародних відносин <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/node/50/show>
  3. Інфо-центр факультету (розклади, зміни, оголошення) - <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/124>
  4. Відділ онлайн послуг Наукової бібліотеки УжНУ - <http://www.lib.uzhnu.edu.ua>
  5. Послуга тематичний підбір літератури - <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/node/50/show>
  6. Науковий вісник УжНУ: серія Історія - <http://visnyk-ist.uzhnu.edu.ua/index>
  7. Сайт електронного навчання - <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/login/index.php>
- Бібліотеки та музеї*
8. Сайт Наукової бібліотеки УжНУ - <http://www.lib.uzhnu.edu.ua>
  9. Закарпатська обласна наукова бібліотека - <http://www.biblioteka.uz.ua>
  10. Бібліотеки України - <http://www.biblioteka.uz.ua/chapter/www/>
  11. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>.
  12. Музеї світу в Інтернеті - <http://www.hist.msu.ru/ER/museum.htm>
  13. Освіта-UA (освітній портал) – <http://osvita-ua.net/>
- Інтернет сайти (книги, статті й т.п.)*
14. Вікіпедія – електронна енциклопедія (українською мовою) – <http://uk.wikipedia.org/>
  15. Електронні книги - <https://www.twirpx.com>
  16. Книги google - <https://books.google.com.ua>
  17. Google Акаемія - <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
  18. Читиво електронна бібліотека - <https://chtyvo.org.ua>

14. ДОДАТКИ

Карта

Територіальні володіння династії Ягеллонів у Центрально-Східній Європі
(поч. XVI ст.)

Навчально-методичне видання

Андрусяк Ярослав Ярославович

Навчально-методичний комплекс дисципліни
«Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи»

Андрусяк Я. Династія Ягеллонів в історії Центральної Європи: навчально-методичний комплекс дисципліни (для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 032 – «Історія та археологія») / Ярослав Андрусяк [Ужгород. нац. ун-т; ф-т. історії та міжнародних відносин; каф. Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби]. – Ужгород : ПП «ІНВАЗОР», 2023. – 22 с.

Підписано до друку
27.04.2023. Формат 60x84/16 Гарн.тип Таймс.
Папір офсетний № 1. Ум.-друк. Арк 4,7.
Обл.- вид. арк 4,8. Наклад 100 прим. Замовл. № 21.
Віддруковано з готового оригінал макету

Приватне підприємство „Інватор”
Свідоцтво серія А00 № 385608
88000, м. Ужгород, вул. Мукачівська, 20
тел.: 050 68 38 783

УДК 94(4)"13/15"(076):929.731

А 66